

PRITARTA

Trakų rajono savivaldybės tarybos

2020 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. 51-04

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS PEDAGOGINĖS PSICHOLOGINĖS TARNYBOS 2019 M. METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2020 m. balandžio 9 d. Nr. 1

Trakai

Tarnybos pristatymas

Trakų rajono savivaldybės pedagoginė psichologinė tarnyba (toliau – Tarnyba) – tai šiuolaikiška, kryptingai siekianti tikslo, tobulėjanti ir glaudžiai bendradarbiaujanti įstaiga, teikianti psichologinę, socialinę ir specialiąją pedagoginę pagalbą Trakų rajono savivaldybės vaikams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams) ir pedagogams.

Nuo 2017 m. spalio 1 d. buvusiosios Trakų švietimo pagalbos tarnybos paskirtis ir pavadinimas pakeisti į Trakų rajono savivaldybės pedagoginę psichologinę tarnybą. Veiklos sritis yra švietimo pagalba mokiniui, tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojui, mokyklai. Veiklos kodas – 85. Tarnyba yra savivaldybės biudžetinė švietimo įstaiga, kuri vertina asmens specialiuosius ugdymosi poreikius, psichologines problemas, skiria specialųjį ugdymą ir teikia specialiąją pedagoginę psichologinę pagalbą asmenims nuo 0 iki 18 metų (iki 19 metų, jei mokosi mokykloje, ir iki 21 metų, jeigu mokosi bendrojo ugdymo arba specialiojoje mokykloje – turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių), gyvenantiems savivaldybės teritorijoje, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), švietimo ir vaikų globos įstaigoms, esančioms savivaldybės teritorijoje.

Trakų pedagoginėje psichologinėje tarnyboje 2019 m. dirbo švietimo pagalbos specialistai: 1 logopedė ir spec. pedagogė, ji ir laikinai einanti direktorės pareigas, 2 psichologės, 1 psichologė ir logopedė, 1 logopedė, 2 logopedai ir spec. pedagogai, 1 specialioji pedagogė, 1 socialinė pedagogė. Laikinai einanti pareigas direktorė yra įgijusi specialiosios pedagogikos (logopedijos) bakalauro laipsnį, specialiosios pedagogikos magistro laipsnį ir edukologijos bakalauro laipsnį.

Privalomosioms neurologo paslaugoms teikti Tarnyba yra sudariusi sutartį su VšĮ „Trakų ligonine“. Dėl šio bendradarbiavimo 2019 m. 30-čia procentų sutrumpėjo specialistų pažymų parengimo laikas.

Tarnyba yra išlaikoma iš Valstybės ir savivaldybės biudžeto pagal asignavimų valdytojo patvirtintas išlaidų sąmatas. Lėšos naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lėšos 2018 – 2019 metų veiklos planui įgyvendinti

Finansiniai šaltiniai	2018-01-01	2019-01-01
	2018-12-31	2019-12-31
	tūkst. eurų	tūkst. eurų
Savivaldybės biudžetas SB	57,0	89,898
Specialiosios programos lėšos (pajamos už paslaugas) SB(SP)	0,4	-

Valstybės biudžeto specialioji tikslinės dotacijos SB(VB)	-	-
Savivaldybės privatizavimo fondo lėšos PF	-	-
Europos sąjungos paramos lėšos ES (projektai)	9,6	-
Valstybės biudžetas VB (PF)	-	-
Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija moksleivio krepšeliui finansuoti (MK)	108,1	86,400
Kitos lėšos (pedagogų kvalifikacijos tobulinimui ir kt. paslaugos)	14,0	-

2019 metų veiklos prioritetai ir svarbiausi pokyčiai, pasiekti Tarnyboje

Trakų rajono savivaldybės pedagoginės psichologinės tarnybos pagrindinė veikla – tai mokinių, neįsisavinančių bendrųjų ugdymo programų ir turinčių įvairaus pobūdžio raidos sutrikimų, pedagoginiai psichologiniai, medicininiai ir socialiniai įvertinimai. Vertinimą atlieka keli specialistai: psichologinis, logopedo, specialusis pedagoginis ir socialinis vertinimas. Kompleksinio vertinimo rezultatai ir išvados aptariamos su tėvais (globėjais). Susitikimo metu aptariamas ugdymo programos pritaikymas, švietimo pagalbos specialistų būtinybė, o kartais, atsižvelgus į vaiko mokymosi sunkumus ir sutrikimus, rekomenduojama vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius tenkinanti ugdymo įstaiga, pavyzdžiui, Vilniaus lopšelis – darželis „Čiauškutis“, Lietuvos aklujų ir silpnaregių ugdymo centras ar Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras.

Tarnybos specialistai per 2019 metus atliko 125 specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimus, o per 2018 m. – 119. Lyginant su praėjusiais metais, Tarnybos specialistai atliko 6 kompleksiniais vertinimais daugiau (išaugo 5 proc). Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų vertinimų (pagal DISC metodiką) 2019 m. Tarnyboje buvo atlikta 18, o su Santariškių Vaiko raidos centro rekomendacijomis ir išvadamis kreiptantis į TPPT buvo įvertinti 34 vaikai. Lyginant su 2018 m., tai 3 kartus daugiau vertinimų (2018 m. buvo įvertinta tik 10 vaikų).

Tarnybos psichologai 2019 metais atliko 7 vaikų brandumo mokyklai įvertinimus, o 2018 m. buvo 10, nes pasikeitus teisės aktams nuo 2018 m. vasario 1 d. vaiko brandumo vertinimas yra neprivalomas, pageidaujant ugdyti šešerių metų neturintį vaiką pagal priešmokyklinio ugdymo programą. Todėl į Tarnybą kreipiasi tik tie vaikų tėvai, kurie nori pasikonsultuoti su specialistais ir įsitikinti, ar jų vaikas yra pasiruošęs lankyti priešmokyklinę grupę.

Kita svarbi Tarnybos veiklos sritis yra tėvų (globėjų), o taip pat ir pedagogų konsultavimas, švietimas ir metodinė pagalba, siekiant padėti specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams. Tarnybos specialieji pedagogai 2019 metais konsultavo 71 klientą ir teikė pagalbą specialiųjų pratybų metu 63 kartus (2018 m. – 16 kartų ir teikė pagalbą 27 kartus); logopedas konsultavo – 97 kartus ir teikė pagalbą logopedinių pratybų metu 229 kartus (2018 m. – 75 kartus, teikė pagalbą 197 kartus); socialinis pedagogas – 42 kartus, teikė pagalbą 36 kartus (2018 m. – 41 kartą, teikė pagalbą 14 kartų); Tarnybos psichologai konsultavo 62 kartus, teikė pagalbą 364 kartus 181 klientui (2018 m. – 73 kartus, teikė pagalbą 615 kartų 226 klientams).

Didėjantis spec. pedagogo ir logopedo pratybų skaičius leidžia daryti prielaidą, kad tėvai vis drąsiau kreipiasi pagalbos ir bendradarbiauja su Tarnybos specialistais bei žino Tarnybos atliekamas funkcijas ir teikiamą pagalbą rajono gyventojams ir vaikams. Atsižvelgiant į švietimo pagalbos poreikį mažose (vaikų skaičiumi) rajono ugdymo įstaigose, Tarnybos logopedė teikia pagalbą dviem ikimokyklinio ugdymo įstaigoms, kuriose nėra švietimo pagalbos specialistų.

Dar viena svarbi veiklos sritis – Tarnybos specialistai rengia pažymas dėl pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, kalbų įskaitų, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių: 2019 m. parengtos 28 pažymos.

Tarnyboje vyksta pratybos vaikams su kompiuterine biogrįžtamojo ryšio įranga („Biofeedback“), skirta terapijai ir darbui su mokiniais, turinčiais mokymosi sutrikimų. Jų metu vaikas mokomas įvairių dėmesio sukaupimo strategijų: 2019 metais konsultuoti 35 mokiniai, po 10 užsiėmimų.

Nuolat atnaujinamas ir vaikų poreikiams pritaikomas vienintelis Trakų rajone „multisensorinis“ kambarys, kuriame vaikai mokomi atsipalaiduoti, skatinami tyrinėti aplinką ir atpažinti savo jausmus bei emocijas. Multisensoriniame kambaryje 2019 m. vaikų saugumui užtikrinti užsakyta papildoma minkšta grindų danga, įsigytos sensorinės ir interaktyvios priemonės (pvz. „Bee-Bot“ robotų rinkinys). 2019 metais pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Trakų pradinė mokykla ir jos ugdytiniais sudarytos sąlygos naudotis Tarnybos multisensoriniu kambariu, ugdant specialiųjų ugdymosi poreikių turinčius vaikus. Per 2019 m. multisensorinis kambarys pristatytas Elektrėnų švietimo centro psichologų metodiniam būreliui, Trakų rajono specialiųjų pedagogų-logopedų metodiniam būreliui, Sutrikusios raidos vaikų konsultavimo skyriaus specialistams ir kitiems svečiams. Multisensoriniame kambaryje lankėsi įvairių ugdymo įstaigų mokiniai. Konsultacijų skaičių multisensoriniame kambaryje 2019 metais sunku apibrėžti, nes ši aplinka nuolat naudojama individualių psichologinių ir logopedinių konsultacijų metu bei vaikų kompleksinio vertinimo metu, suteikiant jiems galimybę pailsėti ir atsipalaiduoti (per 2018 m. atliktos 102 konsultacijos).

Tarnyba svariai prisideda tobulindama ugdymo įstaigų Vaiko gerovės komisijų narių kompetencijas. Rengiamos metodinės dienos – konsultacijos rajono ugdymo įstaigose: 2018 m. aplankytos ir konsultuotos 4 ugdymo įstaigos; 2019 m. buvo numatyta aplankyti 12 ugdymo įstaigų, iš viso aplankyta 13 ugdymo įstaigų. Vadovaujantis naujais specialųjų ugdymą reglamentuojančiais dokumentais visoms įstaigoms pateiktos rekomendacijos dėl VGK dokumentacijos rengimo tobulinimo.

Tarnybos specialistai savo kompetencijas nuolat tobulino bendradarbiaudami su Nacionalinės švietimo agentūros specialistais, kitų rajonų PPT ir ŠPC, Lietuvos Aklųjų ir silpnaregių centro specialistais, Sutrikusios raidos vaikų konsultavimo skyriaus specialistais, bei dalyvavo Trakų rajono švietimo įstaigų socialinių pedagogų (3) ir specialiųjų pedagogų ir logopedų metodinių būrelių (3) organizuojamose veiklose, kurios vyko Tarnybos patalpose.

Pedagoginis psichologinis švietimas 2019 m.: skaitytos paskaitos – 49 (2018 m. – 28), straipsniai spaudoje – 1, parengta rekomendacijų, lankstinukų – 4 (2018 m. – 5), Tarnyboje pradėtas taikyti Emocinis kognityvinis tėvų konsultavimas (24 konsultacijos). Gerėjantys pedagoginio psichologinio švietimo rodikliai leidžia daryti prielaidą, kad vis daugiau rajono ugdymo įstaigų rūpinasi savo bendruomenės poreikiais, kuriuos stengiamasi užtikrinti teikiant psichologų paskaitas ugdymo įstaigų pedagogams, mokiniams ir jų tėvams (globėjams). Tarnybos psichologų organizuojamose paskaitose, kurių poreikis palyginti su praėjusiais mokslo metais išaugo vos ne dvigubai, dalyvavo 195 pedagogai, 162 mokiniai, 152 tėvai.

Tarnyba 2019 m. pradėjo bendradarbiauti su Trakų visuomenės sveikatos biuru kartu vykdydama „Ankstyvosios intervencijos programą“, kuri skirta rizikingos elgsenos nepilnamečiams asmenims nuo 14 iki 21 metų, eksperimentuojantiems ar nereguliariai vartojantiems

psichoaktyviausias medžiagas (išskyrus tabaką), bet nuo jų ne priklausantiems. Pradėtas aktyvus bendradarbiavimas su Lietuvos autizmo asociacija „Lietaus vaikai“. Tarnyba sulaukė asociacijos valdybos pirmininko vizito, kurio metu buvo aptarti vaikų su įvairiapusiu raidos sutrikimu (autizmu) ugdymo iššūkiai, rajono ugdymo įstaigoms išdalintas asociacijos leidžiamas leidinys.

Trakų pedagoginė psichologinė tarnyba savo veikloje aktyviai dalyvauja tarptautiniuose ir šalies projektuose. Tarnybos inicijuotas projektas „Inovatyvios technologinės sistemos žmogaus jausmų ir emocinės būsenos stebėjimui bei vertinimui sukūrimas“ 2019 m. įtrauktas į Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 1 prioriteto „Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų skatinimas“ projektų sąrašą.

Tarnybos specialistų kvalifikacijos kėlimas

Tarnyboje dirba atitinkamos kvalifikacijos specialistai: penki specialieji pedagogai (logopedai), trys iš jų turi metodininko kvalifikaciją, du specialisto; trys psichologai: vienas psichologas yra 2 kategorijos (prilyginama metodininko kvalifikacijai), vienas psichologas yra 3 kategorijos (prilyginama vyresniojo specialisto kvalifikacijai); vienas socialinis pedagogas. Į kvalifikacijos tobulinimo seminarus specialistai vyko 40 kartų, į mokymus – 14 kartų, į konferencijas – 9 kartus, metodiniuose užsiėmimuose dalyvavo – 21 kartą, podiplominėse studijose dalyvavo 2 kartus.

Tarnybos psichologės mokėsi Nacionalinės švietimo agentūros rengiamuose privalomuose kvalifikacijos kėlimo mokymuose, seminaruose, studijavo (viena psichologė jau yra baigusi) kognityvinę elgesio terapiją. Vadovaujantis seminarų medžiaga, parengtos pykčio įveikimo, emocinės kompetencijos stiprinimo ir kt. programos mokiniams bei pedagogams ir pasiūlytos savivaldybės ugdymo įstaigoms. Dalyvauta tęstiniuose 40 val. mokymuose "Emocinio kognityvinio konsultavimo metodo taikymas". Metodas unikalus tuo, kad yra grįstas mokslu; sukurtas Izraelio mokslininkų. Šio metodo taikymas ypač naudingas tada, kai vaikas patiria mokymosi sunkumų, aktyvumo, dėmesio ir kitų sutrikimų, nes emocinis kognityvinis konsultavimas padeda suaugusiesiems (tėvams) išsiugdyti gebėjimus koreguoti savo elgseną ir pradėti naudotis veiksmingais elgesio modeliais, siekiant pagerinti tėvų (globėjų/rūpintojų) ir vaikų santykius įvairiose gyvenimo srityse ar mokinių ir pedagogų bendravimą bei bendradarbiavimą ugdymo procese. Metodo taikymo esmė – konsultuojamojo suaugusiojo įgalinimas spręsti kylančius sunkumus. Šiuo metu viena Tarnybos psichologė taiko šį metodą konsultuodama tėvus.

Tarnybos specialistai yra įgiję papildomą kvalifikaciją ir nuolat tobulina bendrąsias ir specialiąsias kompetencijas darbui su vaikais, turinčiais įvairiapusį raidos sutrikimą (autizmą). Gilinant žinias šių vaikų ugdyme ir didėjant pagalbos poreikiui darbui su autizmo spektro vaikais, 2019 m. Tarnybos specialistai tobulino savo žinias žinomos lektorės iš Didžiosios Britanijos Ginos Davies (ugdymo programos „Attention Autism“ autorės) organizuojamuose mokymuose „Darbas su tėvais“, „Vizualinės pagalbos priemonės namuose ir mokykloje“. Įgyti gebėjimai ir naujos kompetencijos leido efektyviau organizuoti ir pritaikyti konsultacijas multisensoriniame kambaryje. Tarnybos logopedė 2019 m. baigė Taikomosios elgesio analizės (ABA) mokymus. Tarnyboje tris kartus per savaitę konsultuojami 4 vaikai, turintys įvairiapusį raidos sutrikimą (autizmą), bei jų tėvai. Pagal poreikį teikiamos konsultacijos kitiems tėvams dėl aplinkos ir ugdymo(si) metodų bei būdų pritaikymo jų vaikams.

Tobulėjant ir keičiantis ugdymo būdų ir metodų įvairovei, Tarnybos specialieji pedagogai nuolat atnaujina savo turimas žinias įtraukiojo ugdymo ir šiuolaikinių ugdymo(si) metodų pritaikymo srityje. Specialistai 2019 m. tobulino savo žinias rajono ugdymo įstaigų rengiamuose seminaruose: „Šiuolaikinės mokyklos iššūkiai ugdytiniais ir ugdytojams“; domėjosi šiuolaikinių ugdymo būdų įvairove pritaikant ugdymo procese IKT ir kitas naujas pagalbines priemones, tokias kaip pvz. „Forbrain“ ausinės logopedo ir specialiojo pedagogo darbe.

Savo žiniomis ir įgytais gebėjimais Tarnybos specialistai dalinosi rajono specialiųjų pedagogų ir logopedų metodinio būrelio susirinkimuose, organizuojuose Tarnyboje (2019 m. vyko 3 susirinkimai).

Tarnybos veiklos prioritetai 2020 metams

Pagrindinis Trakų pedagoginės psichologinės tarnybos prioritetas – tobulinti vertinimo ir išvadų rengimo kompetencijas, vadovaujantis naujais dokumentais, reglamentuojančiais mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimą pedagoginiu, psichologiniu, medicininu ir socialiniu pedagoginiu aspektais ir (ar) švietimo pagalbos, specialiojo ugdymosi skyrimo tvarką.

Formuoti mokyklos bendruomenės ir visuomenės teigiamą požiūrį į specialiųjų ugdymosi poreikių, psichologinių, asmenybės ir ugdymosi problemų turinčius asmenis ir jų ugdymą kartu su bendraamžiais.

Šiems svarbiausiems prioritetiniams tikslams įgyvendinti suformuoti papildomi Tarnybos tikslai, kuriais siekiama bendradarbiaujant su rajono ugdymo įstaigomis kuo anksčiau įvertinti asmens specialiuosius ugdymosi poreikius, psichologinius, asmenybės ir ugdymosi sunkumus, suteikti prieinamą kvalifikuotą pagalbą juos įveikiant ir rekomenduoti optimalią ugdymo formą.

Taip pat siekiama stiprinti ugdymo įstaigų bendruomenės narių gebėjimus ugdyti specialiųjų ugdymosi poreikių, psichologinių, asmenybės ir ugdymosi problemų turinčius asmenis, nuostatas jų atžvilgiu keisti pozityviomis. Vienas iš numatytų tikslų – organizuoti metodines dienas – konsultacijas ugdymo įstaigose ir stiprinti šviečiamąją veiklą specialiojo ugdymo klausimais.

Numatytiems strateginio plano tikslams ir uždaviniams įgyvendinti pasirinktos įgyvendinimo priemonės siejamos su Tarnybos specialistų profesiniu pasirėngimu ir kompetencijomis. Planuojama 2020 m. pertvarkyti ir pritaikyti erdves multisensoriniame kambaryje, įsigyti naujas vaikų veiklos paneles ir įvairaus poveikio priemones. Tarnyboje įdiegti saugią darbuotojams visada prieinamą duomenų bazę, užtikrinančią efektyvų mokinių pažymų rengimą ir duomenų konfidencialumą.

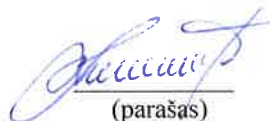
Problemos ir jų galimi sprendimo būdai.

Siekiant užtikrinti mobilią švietimo pagalbą ir įvertinant Tarnybos specialistų poreikius, tokius kaip nuosavo automobilio neturėjimas, matoma reikmė įsigyti tarnybinį transportą. Tai leistų užtikrinti efektyvesnę švietimo pagalbos teikimą, suteiktų specialistams tinkamas darbo sąlygas, atsirastų galimybė dažniau ir esant reikalui greičiau pasiekti visas rajono švietimo įstaigas.

Specialistai Tarnyboje naudojami įdiegta elektronine konsultacijų registravimo sistema, kuri leidžia stebėti konsultacijų darbo laiką ir vietą. Tačiau neįdiegta bendra Tarnybos duomenų bazė sukelia sunkumų efektyviai valdyti ir naudotis su Tarnybos darbo organizavimu susijusia dokumentacija.

Siekiant užtikrinti efektyvią kompleksinę pagalbą specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams (vaikams) svarbiu prioritetu tampa Tarnybos paslaugų spektro plėtra. Analizuojant mokinių sutrikimų pobūdį (atsižvelgiant į raidos centrų, vaikų reabilitacijos skyrių ir sanatorijų rekomendacijas) ir stebint tėvų susidomėjimą ir poreikį, svarstoma galimybė kreiptis į steigėją – Trakų rajono savivaldybę dėl ergoterapeuto darbo vietos sukūrimo. Ši Tarnybos paslauga sudarytų sąlygas gauti pagalbą mokiniams (vaikams), turintiems judėjimo sutrikimų ir sunkumų.

L. e. direktorės pareigas
(švietimo įstaigos vadovo pareigos)

(parašas)

Ieva Jakonienė
(vardas ir pavardė)